

MINISTERSTWO ROZWOJU

DEPARTAMENT
KOORDYNACJI WDRAŻANIA
FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ

Warszawa, 3 lutego 2016 r.

DKF.VII.852.6.2016.RS.1

NK 23631/16

Pani Wioletta Susmanek
Dyrektor Departamentu Funduszy
Europejskich
Urząd Marszałkowski Województwa
Dolnośląskiego

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na pismo z dnia 29 stycznia 2016 r. (znak: DEF-Z.I.432.7.2016 L.dz.2404/01/2016), zawierające prośbę o wyjaśnienia w zakresie występowania pomocy publicznej przy udzielaniu wsparcia w ramach regionalnych programów operacyjnych w przypadku wytwarzania w mikroinstalacji energii ze źródeł odnawialnych, chciałbym przekazać, co następuje.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że wystąpienie pomocy publicznej należy każdorazowo oceniać w kontekście art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z jego brzmieniem, z pomocą publiczną będziemy mieli do czynienia przy łącznym spełnieniu następujących przesłanek: możliwość przypisania danego środka pomocy państwu i jego finansowanie przy użyciu zasobów państwowych, przyznanie korzyści ekonomicznej przedsiębiorstwu, selektywność środka oraz jego potencjalny wpływ na konkurencję i wymianę handlową w Unii Europejskiej.

We wskazanym w piśmie Pani Dyrektor przypadku, tj. w sytuacji udzielania wsparcia dla projektów dot. mikroinstalacji prosumenckich odnawialnych źródeł energii elektrycznej (oraz ciepłej) w przypadku, gdy projekty takie obwarowane byłyby zakazem sprzedaży energii do sieci oraz wyłączeniem wykorzystywania ich na cele działalności gospodarczej, zasadniczą do rozstrzygnięcia jest kwestia, czy takie podmioty kwalifikować się będą do uznania ich za przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa unijnego.

W ujęciu prawa unijnego, pojęcie przedsiębiorstwa jest rozumiane bardzo szeroko. Obejmuje ono bowiem swoim zakresem każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej oraz statusu nadanego mu przez prawo krajowe. Przy czym dla uznania, że dany podmiot prowadzi działalność gospodarczą wystarczy stwierdzenie, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, że oferuje on towary lub usługi na danym rynku, niezależnie czy jego działalność jest nastawiona na zysk.

Zgodnie z materiałem przekazanym instytucjom zarządzającym regionalnymi programami operacyjnymi w trybie roboczym dnia 4 grudnia 2015 r.: *Wytwarzanie energii w instalacjach OZE z możliwością jej sprzedaży jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów unijnych, ponieważ stanowi oferowanie towaru (energii) na rynku. Podmioty wytwarzające taką energię, dostarczając ją do sieci konkurują z innymi podmiotami wytwarzającymi energię. Nie ma przy tym znaczenia wielkość sprzedaży ani skala możliwej konkurencji. Aby produkcja energii z instalacji OZE nie była traktowana jak działalność gospodarcza, wymagane jest by instalacja ta była tzw. instalacją off-grid, która uniemożliwia wprowadzenie wyprodukowanej energii do sieci.*

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, należy uznać, że wystarczającym dla uznania danego podmiotu za przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa unijnego jest wystąpienie technicznej możliwości

Fundusze
Europejskie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ministerstwo Rozwoju
Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
tel. 22 273 79 00, fax 22 273 89 10
www.mr.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

wprowadzenia wytworzonej energii do sieci. Powyższa interpretacja znajdzie zastosowanie w każdym przypadku regulowanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii¹ (dalej: „ustawa OZE”), w którym taka możliwość występuje, również w odniesieniu do podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy, tj. wytwórcy energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji, będącego osobą fizyczną niewykonyjącą działalności gospodarczej regulowanej ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej², który wytwarza co prawda energię elektryczną w celu jej zużycia na własne potrzeby, dysponuje jednak jednocześnie (w wyniku podłączenia do sieci) techniczną możliwością sprzedaży niewykorzystanej energii elektrycznej wytworzonej przez niego w mikroinstalacji. Należy bowiem zdecydowanie podkreślić, że zgodnie z treścią ustawy o OZE, w przypadku wytwórcy, o którym mowa powyżej, w momencie wprowadzenia przez niego energii do sieci, po stronie sprzedawcy zobowiązanego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy OZE, powstaje obowiązek jej zakupu, który dokonywany jest w oparciu o umowę sprzedaży.

Jednocześnie, chciałbym zauważyć, że nie wydaje się, aby wskazana w piśmie Pani Dyrektor interpretacja brzmienia art. 41 ust. 14 ustawy o OZE mogła zostać uznana za właściwą i mieć wpływ na kwalifikację danego podmiotu (bądź nie) jako przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa unijnego. W moim rozumieniu, przedmiotowy przepis określa jedynie sposób dokonywania rozliczeń pomiędzy sprzedającym (wytwórcą), a kupującym (sprzedawca zobowiązany) i ma charakter techniczny. Dodatkowo, należy zauważyć, że przedmiotowy sposób rozliczenia stosowany jest nie tylko w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ale również w przypadku przedsiębiorców prowadzących (zgodnie z tą ustawą) taką działalność.

Dodatkowo, pragnę podkreślić, że powyższa interpretacja jest spójna ze stanowiskiem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrażonym w, skierowanym do Pani Dyrektor, piśmie z dnia 4 grudnia 2015 r. (znak: DDO-52-382(2)/15/MW).

Z poważaniem

¹ Dz. U. poz. 478, z późn. zm.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.

MINISTERSTWO ROZWOJU

DEPARTAMENT
KOORDYNACJI WDRAŻANIA
FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ

DKF-VII.752.7.2016.RS.1

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
ul. Żelazna 10, 91-401 Łódź

Warszawa, r.

08 11 2016

1973

Podpis

Pani Maja Reszka
Dyrektor Departamentu ds. Regionalnego
Programu Operacyjnego
Urząd Marszałkowski Województwa
Łódzkiego

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na pismo z dnia 24 października 2016 r. (znak: RPIX.432.76.2016), w którym zwrócono się z prośbą o wyjaśnienia w zakresie występowania pomocy publicznej (pomocy *de minimis*) przy udzielaniu wsparcia o charakterze inwestycyjnym w ramach regionalnych programów operacyjnych, w przypadku instalacji służącej wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych, pragnę przekazać, co następuje.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że wystąpienie pomocy publicznej należy każdorazowo oceniać w kontekście art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z jego brzmieniem, z pomocą publiczną będziemy mieli do czynienia przy łącznym spełnieniu następujących przesłanek: możliwość przypisania danego środka pomocy państwu i jego finansowanie przy użyciu zasobów państwowych, przyznanie korzyści ekonomicznej przedsiębiorstwu, selektywność środka oraz jego potencjalny wpływ na konkurencję i wymianę handlową w Unii Europejskiej. We wskazanym w piśmie Pani Dyrektor przypadku, tj. w sytuacji udzielania wsparcia dla projektu polegającego na *instalacji paneli fotowoltaicznych (PV) działających w systemie ON-GRID*, zasadniczą do rozstrzygnięcia jest kwestia, czy wskazana działalność będzie działalnością gospodarczą w rozumieniu prawa unijnego, i tym samym czy beneficjent wsparcia powinien zostać uznany za przedsiębiorstwo.

W ujęciu prawa unijnego, pojęcie przedsiębiorstwa jest rozumiane bardzo szeroko i obejmuje swoim zakresem każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej oraz statusu nadanego mu przez prawo krajowe. Jednocześnie, dla uznania, że dany podmiot prowadzi działalność gospodarczą wystarczy stwierdzenie, że oferuje on towary lub usługi na danym rynku, niezależnie od tego, czy jego działalność jest nastawiona na zysk, a jeżeli tak, to czy zysk faktycznie występuje.

W tym kontekście, wytwarzanie energii w instalacjach OZE z możliwością jej sprzedaży powinno być traktowane jako działalność gospodarcza, ponieważ stanowi oferowanie towaru (energii) na rynku. Podmioty wytwarzające energię, dostarczając ją do sieci konkurują z innymi podmiotami prowadzącymi taką samą działalność. Nie ma przy tym znaczenia wielkość sprzedaży ani skala możliwej konkurencji. Aby produkcja energii z instalacji OZE nie była traktowana jak działalność gospodarcza, konieczne byłoby zapewnienie, że przedmiotowa instalacja funkcjonowałaby jako tzw. instalacja *off-grid*, która uniemożliwia wprowadzenie wyprodukowanej energii do sieci. Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że wystarczającym dla uznania danego podmiotu za przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa unijnego jest wystąpienie technicznej możliwości wprowadzenia wytworzonej energii do sieci. W takim przypadku sposób dokonywania rozliczeń pomiędzy wytwórcą, a kupującym nie powinien mieć wpływu na kwalifikację danego podmiotu jako przedsiębiorstwo.

Dokument podpisany elektronicznie przez: Marek Kalupa
Data podpisu: 08 listopada 2016

Fundusze Europejskie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ministerstwo Rozwoju
Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
tel. 22 273 79 00, fax 22 273 89 10
www.mr.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

Oznacza to, że w opisanym w piśmie Pani Dyrektor przypadku, wnioskowane wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną/ pomoc *de minimis* i tym samym, będzie musiało spełniać warunki dopuszczalności określone w odpowiednim programie pomocowym, przyjętym na potrzeby realizacji regionalnych programów operacyjnych. Zastosowanie znajdują więc w szczególności przepisy

- rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020¹, lub
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020²

Z poważaniem

¹ Dz.U. poz. 1420

² Dz.U. poz. 488

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Piotr Pelka
Dyrektor Departamentu
Monitorowania Pomocy Publicznej

DDO-52-729(2)/16/MWt

Warszawa, 23 grudnia 2016 r.

Pani
Maja Reszka
Dyrektor
Departament ds. Regionalnego Programu Operacyjnego
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
Ul. Traugutta 21/23
90-113 Łódź

Szanowna Pani Dyrektor,

W odpowiedzi na Pani pismo z dnia 13 października br. (znak: RPIX.432.76.2016), pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

W przedmiotowej sprawie, w kontekście przepisów o pomocy publicznej istotna jest ocena działalności Gminy oraz osób prowadzących gospodarstwo rolne z punktu widzenia unijnej definicji przedsiębiorcy. Należy zauważyć, iż wytwarzanie energii w mikroinstalacjach z możliwością jej sprzedaży, jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów unijnych, ponieważ stanowi oferowanie towaru (energii) na rynku. Oznacza to, że Gmina oraz osoby prowadzące gospodarstwo rolne dostarczając energię do sieci (a zatem wprowadzając ją do obrotu) może potencjalnie konkurować z innymi podmiotami wytwarzającymi energię. Nie ma przy tym znaczenia, czy dochodzi w praktyce do sprzedaży wytworzonej energii, wielkość ewentualnej sprzedaży ani skala możliwej konkurencji.

Instrumenty wsparcia dla małych wytwórców energii, wytwarzających energię zasadniczo na własne potrzeby, ale wprowadzających jej nadwyżkę do sieci (a informacje zawarte w Pani piśmie wskazują jednoznacznie możliwość występowania takich nadwyżek), były przedmiotem oceny Komisji Europejskiej z punktu widzenia przepisów o pomocy publicznej i jej zgodności z rynkiem wewnętrznym w sprawie N94/2010¹. Zdaniem Komisji, działalność małych wytwórców ma charakter gospodarczy². Oznacza to, że wsparcie inwestycyjne na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnego źródła energii będzie stanowiło pomoc publiczną, jeśli energia wytwarzana w tej instalacji będzie udostępniana na rynku. Aby wsparcie nie stanowiło pomocy publicznej, konieczne jest zapewnienie, że energia elektryczna wytwarzana w takiej instalacji nie będzie wprowadzana do sieci (instalacja off-grid) oraz że nie będzie wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej przez właściciela mikroinstalacji. Spełnienie powyższych warunków pozwala na uznanie, że instalacja służy wyłącznie do wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby własne podmiotu niebędącego przedsiębiorcą.

¹ Decyzja Komisji z 14.04.2010 r. w sprawie N 94/2010 - Wielka Brytania - Feed - In tariffs wspierające wytwarzanie energii odnawialnej ze źródeł niskowęglowych (C(2010)2445).

² W decyzji tej Komisja uznała, że regulowana taryfa dla tego rodzaju podmiotów stanowi pomoc publiczną zgodną z warunkami określonymi dla pomocy operacyjnej w pkt. 109 i nast. wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy Państwa na ochronę środowiska (Dz. Urz. UE C 82, 1.4.2008).

Ad 1.

Jak wskazano powyżej, wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacji przyłączonej do sieci podlega przepisom o pomocy publicznej. Z przesłanych informacji wynika, że instalacje te zostaną zamontowane na budynkach jednorodzinnych, których właściciele prowadzą gospodarstwa rolne. Jednak wytworzona energia wykorzystywana będzie jedynie na potrzeby budynków mieszkalnych. W opisywanym przypadku istnieje możliwość zapewnienia zgodności z przepisami o pomocy publicznej poprzez zastosowanie przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*³, ponieważ wytworzona energia nie będzie wykorzystywana do prowadzenia działalności rolniczej. Pragnę także wyjaśnić, iż energia wytworzona w mikroinstalacji może być wykorzystywana w gospodarstwie rolnym, jednakże wtedy zgodność z przepisami o pomocy publicznej należy zapewnić poprzez zastosowanie przepisów Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym⁴.

Ad 2.

Zgodnie z wyjaśnieniami wskazanymi we wstępie, w odniesieniu do każdej dofinansowanej mikroinstalacji on-grid (niezależnie od tego, czy jej właściciel lub operator prowadzi działalność gospodarczą), będą miały zastosowanie przepisy o pomocy publicznej. W opisywanym przypadku fakt wynajmowania powierzchni przez jednostkę Samorządu Terytorialnego (dalej: „JST”) nie ma zatem znaczenia dla konieczności stosowania tych przepisów. Prowadzenie przez JST działalności gospodarczej polegającej na wynajmie powierzchni ma znaczenie dla obowiązku stosowania przepisów o pomocy publicznej jedynie w przypadku instalacji off-grid. Należy mieć bowiem na uwadze, że sam fakt off-gridowego charakteru instalacji nie przesądza automatycznie o tym, że wsparcie udzielone na zakup tej instalacji nie stanowi pomocy publicznej. Sytuacja taka ma miejsce jedynie w przypadku, gdy beneficjent (w tym przypadku JST), otrzymujący wsparcie na zakup i montaż mikroinstalacji nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej, lub w przypadku, gdy prowadzona działalność gospodarcza jest oddzielona od podstawowej działalności niegospodarczej, a wsparcie dotyczy tylko i wyłącznie niegospodarczego charakteru działalności.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że za niepodlegające przepisom o pomocy publicznej można uznać wsparcie na zakup i montaż instalacji, w przypadku, gdy dodatkowa działalność gospodarcza spełnia warunki tzw. działalności pomocniczej, o której mowa w pkt 207 (oraz przypisie 305 do tego punktu) *Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*⁵ (dalej: „Zawiadomienie Komisji”).

W związku z tym, w opisywanym przez Panią przypadku pomoc publiczna (pomoc *de minimis*) nie wystąpi jedynie w sytuacji, gdy finansowana instalacja będzie miała charakter off-grid, a jednocześnie działalność JST polegająca na wynajmie powierzchni będzie spełniać warunki, o których mowa w pkt. 207 *Zawiadomienia Komisji*.

Z poważaniem,

DYREKTOR

Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej

Piotr Pelka

³ Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013.

⁴ Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013.

⁵ Dz. Urz. UE C 262 z 19.07.2016.

[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN)